

กรณี ดินพังทลายทับลูกจ้างงานติดตั้งระบบสายดินเสียชีวิต

๑. ข้อมูลสถานประกอบกิจการ/นายจ้าง

1.1 ชื่อสถานประกอบกิจการ (ผู้ว่าจ้าง).....บริษัท ซี จำกัด
ประเภทกิจการ.....ผลิตแปง้ำมันสำหรับหลัง.....
ที่อยู่ ตำบลนาบุง อำเภอสรีราชา จังหวัดอุดรธานี.....
จำนวนลูกจ้าง 160 คน เป็นชาย 105 คน เป็นหญิง 55 คน.....

1.2 ชื่อสถานประกอบกิจการ (นายจ้าง/ผู้รับเหมา).....บริษัท เอส จำกัด
ประเภทกิจการ.....รับเหมางานติดตั้งระบบไฟฟ้า.....
ที่อยู่ สำนักงานแห่งใหญ่ตั้งอยู่ ตำบลคลองนินมยตรา อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ.....
จำนวนลูกจ้าง 46 คน เป็นชาย 34 คน เป็นหญิง 12 คน.....
สภาพการจ้างสภาพการทำงาน นายจ้างกำหนดให้ลูกจ้างทำงานปกติตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ มีวันอาทิตย์
เป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ กำหนดเวลาทำงานปกติตั้งแต่ ๐๘.๐๐ น. - ๑๗.๐๐ น. กำหนดเวลาพักตั้งแต่
๑๒.๐๐ น. - ๑๓.๐๐ น.

2. ข้อมูลทั่วไป/รายละเอียดและลำดับเหตุการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

2.1 ข้อมูลทั่วไปและสภาพแวดล้อมของสถานที่เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน

บริษัท เอส จำกัด ได้รับว่าจ้างติดตั้งระบบไฟฟ้า จากบริษัท ซี จำกัด บริเวณโรงอบกาก ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้ว่าจ้างต่อเติมใหม่ โดยมีสัญญาจ้างงาน เริ่มสัญญาตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ วันสิ้นสุดสัญญาวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ แต่ได้เริ่มเข้าปฏิบัติงานจริงเมื่อประมาณต้นเดือนมิถุนายน ๒๕๖๖ ซึ่งบริษัทฯ ได้ส่งลูกจ้างเข้ามาทำงาน ณ บริษัท ซี จำกัด รวมทั้งหมดจำนวน ๕ คน เป็นลูกจ้างชายทั้งหมด โดยกำหนดให้ลูกจ้างทั้ง ๕ คน ปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบไฟฟ้าภายในอาคาร โดยมีนาย ส ตำแหน่งหัวหน้างาน เป็นผู้ควบคุมงาน ซึ่งบริษัทฯ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน การติดตั้งระบบไฟฟ้า ซึ่งขณะเกิดเหตุอยู่ระหว่างขั้นตอนการติดตั้งระบบสายดิน

พื้นที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในอาคารโรงอบกาก บริเวณที่ขุดหลุมและพื้นที่โดยรอบเป็นพื้นคอนกรีตทั้งหมด ซึ่งนายจ้างได้ทำการเปิดหน้าคอนกรีตและขุดหลุมลึก ๕ เมตร ความกว้าง ๒ เมตร ความยาว ๘ เมตร โดยใช้รถแบคโฮ ซึ่งผู้ว่าจ้างจัดหามา เริ่มต้นขุดเวลาประมาณ ๑๓.๐๐ น. โดยลักษณะดินเป็นดินร่วนปนดินทราย และมีการใช้บันไดอลูมิเนียมแบบชักความยาวประมาณ ๘ เมตร พาดลงไปในหลุม เพื่อให้ลูกจ้างใช้ขึ้น-ลงในหลุม โดยนายจ้างได้รับเหมาติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในโรงงานให้แก่ผู้ว่าจ้าง มาทั้งหมด ๕ จุดแล้ว และจุดที่เกิดเหตุเป็นจุดที่ ๖ แต่ละจุดจะอยู่คนละอาคาร ซึ่งจุดก่อนหน้านี้การติดตั้งระบบสายดินจะขุดหลุมลึกประมาณ ๒-3 เมตร เท่านั้น โดยการขุดหลุมไม่มีการทำมุมลาดเอียงหรือมีวิธีการอื่นที่ป้องกันการพังทลาย และไม่ได้ทำผนังกันค้ำยันหรือใช้วิธีการอื่นใดที่สามารถป้องกันอันตรายจากดินพังทลาย

ภาพประกอบสภาพแวดล้อมของสถานที่เกิดอุบัติเหตุ

สภาพแวดล้อมบริเวณจุดปฏิบัติงาน พื้นคอนกรีตโดยรอบจุดที่ขุดหลุม
อยู่ภายในอาคารโรงอบกาก บริเวณใกล้เคียงมีรถบรรทุกขนาดใหญ่วิ่งผ่าน

๒.๒ ข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติงาน

สำหรับขั้นตอนการติดตั้งระบบไฟฟ้า ผู้รับเหมาจะเริ่มตั้งแต่การติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้า เดินรางสายไฟฟ้า ติดตั้งตู้เมนไฟฟ้า เดินสายเมนไฟฟ้า และขั้นตอนสุดท้ายเป็นการติดตั้งระบบสายดิน ซึ่งการติดตั้งระบบสายดินทำได้หลายรูปแบบ แต่ตามสัญญาจ้างกำหนดให้ใช้วิธีการขุดหลุมและปักแท่งกราวด์ โดยใช้แท่งกราวด์ขนาดความยาว ๓ เมตร ซึ่งมีขั้นตอนการทำงาน ดังนี้

1) กำหนดจุดติดตั้งระบบสายดิน โดยพิจารณาตามระยะห่างจากตู้ไฟฟ้า และด้านที่ไฟฟ้าเข้าเครื่องตัดวงจรตัวแรกของตู้ไฟฟ้า โดยมีวิศวกรไฟฟ้าเป็นผู้คำนวณ จากนั้นใช้รถแบคโฮขุดดิน ตามขนาดที่คำนวณไว้ เพื่อปักแท่งกราวด์ โดยการขุดจะขุดความลึกเริ่มต้นประมาณ ๒-๓ เมตร ตามสภาพของดิน

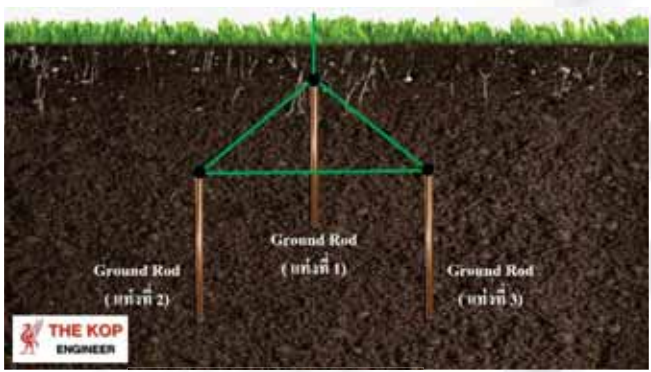

ภาพแสดง สภาพพื้นที่การทำงานก่อนวันเกิดเหตุ
ขุดหลุม ความลึก ๓ เมตร ความยาว ๔ เมตร ความกว้าง ๒.๕ เมตร

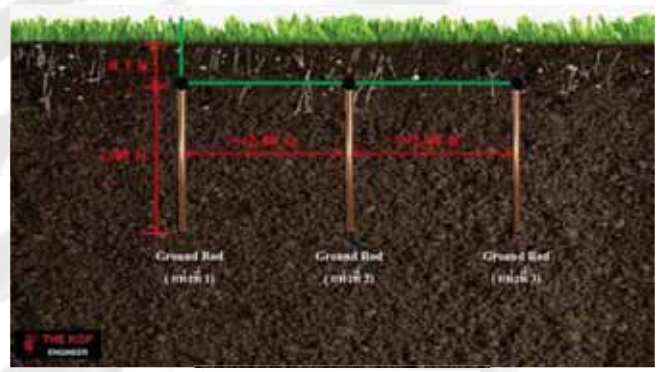

ภาพแสดง สภาพพื้นที่การทำงานในจุดเกิดเหตุ
ขุดหลุมมีความลึก ๕ เมตร ความยาว ๘ เมตร ความกว้าง ๒ เมตร

๒) นำแท่งกราวด์ยึดไว้กับนั้งกี้ของรถแบคโฮ และกดแท่งกราวด์ลงในดิน ให้มีระยะห่างตามมาตรฐานของการติดตั้งระบบสายดิน ซึ่งกำหนดให้ปักแท่งกราวด์ให้มีระยะห่างไม่น้อยกว่าขนาดความยาวของแท่งกราวด์ โดยการปักแท่งกราวด์สามารถทำได้ทั้งเป็นรูปแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า หรือปักเรียงกันตามแนวตรง โดยทั่วไปนายจ้างจะใช้วิธีการปักแท่งกราวด์แบบสามเหลี่ยมเนื่องจากใช้พื้นที่ในการเปิดหน้าหลุมน้อยกว่าปักตามแนวยาว

การปักแบบสามเหลี่ยม

การปักตามแนวตรง

ภาพแสดงตัวอย่าง รูปแบบการปักแท่งกราวด์

๓) นำบันไดอลูมิเนียมแบบซีกความยาวประมาณ ๘ เมตร พาดลงไปในหลุมลึก ๕ เมตร เพื่อให้ลูกจ้างลงไปปฏิบัติงานเชื่อมสายดินเข้ากับแท่งกราวด์ทุกต้น

ภาพการติดตั้งบันไดเพื่อให้ลูกจ้างลงไปปฏิบัติงาน

๔) ลูกจ้างลงไปทำการเชื่อมสายดินในหลุมที่ขุดไว้ โดยรถแบคโฮจะปักแท่งกราวด์ลงในหลุม ให้เหลือระยะความสูงของแท่งกราวด์ไว้เหนือพื้นดินในหลุมประมาณ ๕๐ เซนติเมตร เพื่อเชื่อมสายดินเข้ากับแท่งกราวด์ทุกต้นก่อนจะใช้รถแบคโฮกดแท่งกราวด์ลงไปให้เสมอกับพื้นดินในหลุม โดยใช้อุปกรณ์เชื่อมสายดินด้วยความร้อน (เทอร์โมเวล) ในการเชื่อมสายดิน

ภาพแสดงการเชื่อมสายดินกับแท่งกราวด์

๕) ทดสอบค่าความต้านทานให้ได้ตามมาตรฐาน (ค่ามาตรฐานความต้านทานต้องไม่เกิน ๕ โอห์ม ตามมาตรฐาน NEC (National Electrical Code) ซึ่งเป็นมาตรฐานการออกแบบและติดตั้งระบบและอุปกรณ์ไฟฟ้าของสหรัฐอเมริกา เมื่อได้ค่าความต้านทานตามมาตรฐานแล้ว ทำการกลบดินให้ได้ระดับพื้นดินเดิม โดยใช้รถแบคโฮ และเชื่อมสายดินเข้ากับตู้ไฟฟ้า

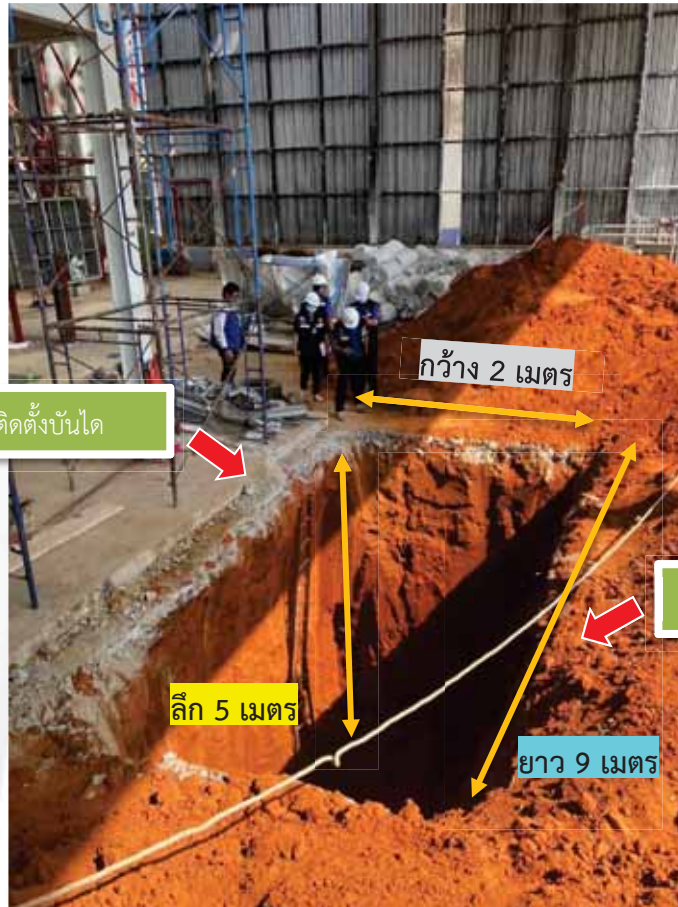

ภาพแสดงการวัดค่าความต้านทาน

2.3 รายละเอียดลำดับเหตุการณ์

นายจ้างได้เริ่มทำการติดตั้งระบบไฟฟ้าประมาณต้นเดือนมิถุนายน ๒๕๖๖ จนถึงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖ (ก่อนวันเกิดเหตุ) นายจ้างได้ทำการติดตั้งระบบสายดินโดยการขุดหลุมความลึกประมาณ ๓ เมตร ความกว้าง ๒.๕ เมตร ความยาว ๔ เมตร โดยปักแท่งกราวด์ทั้งหมด ๓ ต้น เป็นรูปแบบสามเหลี่ยม จากนั้นได้ดำเนินการติดตั้งระบบสายดินตามขั้นตอน แต่เมื่อทำการวัดค่าความต้านทาน ได้ค่าอยู่ที่ ๑,764 โอห์ม ซึ่งเกินค่ามาตรฐานอย่างมาก จึงต้องวางแผนงานใหม่ โดยในวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖ (วันเกิดเหตุ) ได้ทำการขุดหลุมใหม่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับจุดเดิม และกำหนดให้ปักแท่งกราวด์ ๓ ต้น เช่นเดิม แต่ปรับรูปแบบการปักตามแนวยาว จึงต้องขุดหลุมที่มีความยาว และความลึกมากขึ้น เพื่อให้ได้ค่าความต้านทานตามมาตรฐาน โดยการใช้แท่งกราวด์นายจ้างจะใช้แท่งกราวด์ จำนวน ๓ ต้น โดยอ้างอิงข้อมูลจากการติดตั้งระบบสายดินจุดอื่นภายในพื้นที่บริษัท ซี ผู้ว่าจ้าง จากนั้นเวลา ๐๘.๐๐ น. ได้เริ่มงานเกี่ยวกับการติดตั้งระบบสายดินอีกครั้ง นาย ส หัวหน้างาน ได้มอบหมายงานให้กับลูกจ้างแต่ละคน (Morning talk) เกี่ยวกับแผนงานและความปลอดภัยในการทำงาน และให้ลูกจ้างสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ได้แก่ หมวกนิรภัย ถุงมือผ้า และสวมใส่รองเท้าหุ้มส้น (รองเท้าผ้าใบ) โดยมีลูกจ้างที่ปฏิบัติงาน จำนวน ๔ คน คือ นาย ว นาย อ นาย ร และนาย ก และมีผู้ควบคุมงานของผู้ว่าจ้าง จำนวน ๑ คน มาตรวจสอบระหว่างที่ผู้รับเหมาปฏิบัติงาน จากนั้นเวลาประมาณ ๑๓.๐๐ น. ได้ใช้รถแบคโฮทำการขุดหลุม และได้ดำเนินการตามขั้นตอนการทำงานตามปกติ โดยระหว่างขั้นตอนการทำงานจะใช้รถแบคโฮในการดำเนินการทั้งหมด จนถึงเวลาประมาณ 16.00 น. หัวหน้างาน ได้มอบหมายให้นาย ว และนาย อ ลงไปในหลุมเพื่อเตรียมการเชื่อมสายดินเข้ากับแท่งกราวด์แต่ละต้น และให้ลูกจ้างอีก ๒ คน ทำหน้าที่จัดเตรียมอุปกรณ์สายดินอยู่บนปากหลุม และส่งอุปกรณ์ให้นาย ว และนาย อ ที่อยู่ในหลุมด้านล่าง โดยไม่มีการจัดทำระบบป้องกันดินพังทลายก่อนให้ลูกจ้างลงไปปฏิบัติงานในหลุม เวลาประมาณ ๑๖.๓๐ น. ระหว่างที่นาย ว และนาย อ กำลังทำเตรียมอุปกรณ์การเชื่อมสายดินกับแท่งกราวด์ ได้เกิดเหตุดินพังทลายลงทับร่างกายของนาย ว ซึ่งยืนอยู่ฝั่งที่เกิดดินพังทลาย สำหรับนาย อ ที่อยู่อีกฝั่งของหลุมถูกดินทับร่างกายบางส่วนได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย และได้เข้าช่วยเหลือนาย ว โดยการใช้อุปกรณ์ขณะเกิดเหตุ นาย ส ซึ่งอยู่ด้านบนได้เห็นเหตุการณ์จึงได้เตรียมรถยนต์ของบริษัทฯ เพื่อนำส่งผู้ประสบอันตรายทั้ง ๒ คน เมื่อช่วยเหลือผู้ประสบอันตรายทั้งสองคนขึ้นมาได้แล้ว พบว่านาย ว ได้รับบาดเจ็บสาหัส และหมดสติ ณ ที่เกิดเหตุ นาย ส จึงได้ส่งตัวผู้ประสบอันตรายทั้ง ๒ คน เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีธาตุ ตำบลจำปี อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี โดยไม่ได้มีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เมื่อไปถึงโรงพยาบาล นาย ว ได้เสียชีวิต โดยแพทย์ระบุความเห็นว่านาย ว เสียชีวิตด้วยสาเหตุเสียชีวิตจากบาดแผลเปิดบริเวณกะโหลกศีรษะและขาดอากาศหายใจจากการถูกกดทับบริเวณทรวงอก ส่วนนาย อ ได้รับบาดเจ็บมีรอยฟกช้ำจากการถูกดินทับเล็กน้อย

๒.๔ ภาพประกอบการเกิดอุบัติเหตุ

จุดติดตั้งบันได

กว้าง 2 เมตร

ลึก 5 เมตร

ยาว 9 เมตร

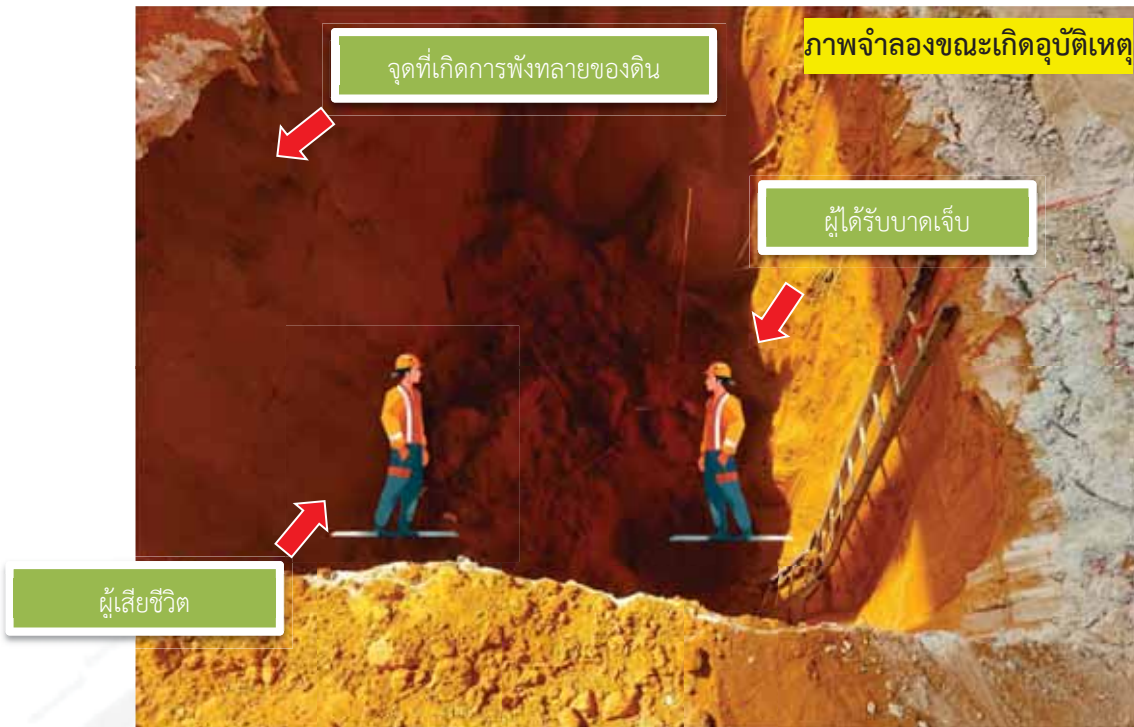
ฝั่งที่เกิดการพังทลายของดิน

ภาพขณะที่ลูกจ้างกำลังทำเตรียมอุปกรณ์
การเชื่อมสายดินก่อนเกิดอุบัติเหตุ

สายดินที่จะใช้เชื่อมกับแท่งกราวด์

สภาพดินก่อนเกิดการพังทลาย

ภาพแสดงจุดที่ผู้ประสบอันตรายอยู่ขณะที่เกิดเหตุดินพังทลาย ผู้เสียชีวิตอยู่ฝั่งที่เกิดดินพังทลายจึงถูกดินทับร่างทั้งหมด ผู้ได้รับบาดเจ็บอยู่ฝั่งตรงกันข้ามถูกดินทับร่างบางส่วน

3. รายละเอียดการประสบอันตรายหรือความสูญเสียหรือหยุดการผลิตจากอุบัติเหตุ

3.1 จำนวนผู้เสียชีวิต 1 คน (นาย ว)

๓.๒ จำนวนผู้บาดเจ็บ ๑ คน (นาย อ)

๔. การวิเคราะห์ปัจจัย/สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ

4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่าจะอาจจะเป็นสาเหตุ

(1) ปัจจัยด้านคน

- ลูกจ้างเข้าไปทำงานบริเวณจุดเสี่ยงที่อาจเกิดอุบัติเหตุดินพังทลาย โดยจุดปฏิบัติงานยังไม่มีมาตรการป้องกันดินพังทลาย

(2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

- สภาพดินบริเวณจุดปฏิบัติงานมีลักษณะเป็นดินร่วนปนดินทราย ซึ่งความหนาแน่นน้อย ชั้นของดินเหนียวอยู่ลึก ทำให้ต้องขุดหลุมที่มีความลึกมากกว่าปกติ เพื่อให้สามารถติดตั้งระบบสายดินที่มีค่าความต้านทานตามมาตรฐาน กล่าวคือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้านทานไฟฟ้า คือ ความลึกของการปักเสาคความชื้นของดิน และความหนาแน่นของดิน

- บริเวณสถานที่เกิดเหตุอยู่บริเวณโรงอบกาก ที่ต่อเติมใหม่ มีรถบรรทุกขนาดใหญ่วิ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงโรงอบกาก อาจทำให้เกิดแรงสั่นสะเทือนจากรถบรรทุกขนาดใหญ่ที่วิ่งผ่านบริเวณดังกล่าว ซึ่งเกิดดินพังทลายจากฝั่งลานคอนกรีต

- บริเวณจุดปฏิบัติงานอยู่ภายในอาคาร มีพื้นที่จำกัด ไม่สามารถขุดหลุมให้มีความลาดเอียงเพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดดินพังทลายได้

(3) ปัจจัยด้านเครื่องมือ

- ไม่มีการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันดินพังทลาย

(4) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ

- ขาดการประเมินความเสี่ยง หรือตรวจสอบสภาพพื้นที่การทำงานให้มีความปลอดภัยก่อน และระหว่างการทำงาน กล่าวคือ นายจ้างประเมินความเสี่ยงโดยอ้างอิงจากจุดปฏิบัติงานที่เคยมีการติดตั้งระบบสายดินมาก่อน โดยไม่ได้ประเมินจากสภาพพื้นที่หรือความเสี่ยงของจุดปฏิบัติแต่ละจุดซึ่งอาจมีสภาพแวดล้อมและความเสี่ยงแตกต่างกันไป

- การขออนุญาตทำงาน ผู้รับเหมาฯ ยังไม่ได้ทำการขออนุญาตขุดดิน แต่เป็นการขออนุญาตทำงาน ประเภทระบบไฟฟ้า ซึ่งผู้ว่าจ้างมีการกำหนดใบอนุญาตทำงาน ประเภทงานก่อสร้าง เจาะ ขุด ก่อ ฉาบ ถมดิน โดยเฉพาะ ทำให้ขาดการควบคุมดูแลและจัดเตรียมพื้นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานในหลุมให้มีความปลอดภัย

- ไม่มีมาตรการป้องกัน และการเตรียมพื้นที่ในการทำงานกับหลุมที่ดินสามารถพังทลายลงมาในพื้นที่ปฏิบัติงานได้

๕. ข้อเสนอแนะหรือมาตรการสำหรับการแก้ไขป้องกัน

5.1 ให้นายจ้างฯ มีการประเมินความเสี่ยงหรือความเป็นอันตรายต่อลักษณะงานที่ทำของแต่ละจุดตามสภาพแวดล้อมการทำงานจริง โดยเฉพาะการทำงานเกี่ยวกับการติดตั้งระบบสายดินที่ต้องให้ลูกจ้างลงไปปฏิบัติงานในหลุมที่มีความลึก ที่ต้องพิจารณาการลักษณะของดินแต่ละประเภทหรือความอุ้มน้ำและอ่อนตัว และอยู่ในพื้นที่ที่อาจมีการสั่นสะเทือนจากการสัญจรของรถบริเวณใกล้เคียง ซึ่งอาจเพิ่มความเสี่ยงในการเกิดดินพังทลายลงมาได้

5.2 ให้นายจ้างฯ มีการกำหนดขั้นตอนวิธีการทำงาน และติดตั้งระบบป้องกันดินพังทลาย กล่าวคือ หากพบว่าดินมีความหนาแน่นสูง มีความเสี่ยงน้อยอาจใช้ไม้ค้ำหรือวัสดุที่มีความเหมาะสมปิดกัน เพื่อป้องกันการพังทลายของดิน เช่น ปักไม้กันดินสไลด์ หากพบว่าหน้าดินมีความเสี่ยงสูงอาจจะต้องพิจารณาใช้แผ่นเหล็กกันหรือ sheet pile หรือมีการคำนวณมุมที่จะขุดแบบลาดเอียง (Cut Slope) โดยพิจารณามาตรการและวิธีการป้องกันให้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมในการทำงาน และให้มีการตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงเพื่อให้เกิดความปลอดภัย โดยได้รับความเห็นชอบจากวิศวกร

5.3 ทบทวนข้อปฏิบัติในการขออนุญาตทำงานให้เหมาะสม กล่าวคือ ให้ขออนุญาตทำงานแต่ละครั้งตามลักษณะงานจริง ให้ครอบคลุมทุกกิจกรรม ปรับปรุงใบขออนุญาตทำงานของพนักงาน/ผู้รับเหมาให้มีการประเมินและตรวจสอบสภาพพื้นที่ให้มีการตรวจสอบมาตรการป้องกันดินพังทลาย ซึ่งปัจจุบันผู้ว่าจ้างกำหนดให้ผู้ขออนุญาตทำงาน แจกแนวการขุด-เจาะ ประเมินการติดตั้งป้ายเตือน การสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล และตรวจสอบ ท่อน้ำ สายสื่อสาร เท่านั้น ไม่มีการประเมินเกี่ยวกับการติดตั้งระบบป้องกันดินพังทลาย

- 5.4 ให้มีมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากแรงสั่นสะเทือนบริเวณใกล้เคียง โดยการกำหนดพื้นที่ห้ามรถบรรทุกผ่านบริเวณจุดปฏิบัติงาน เพื่อลดความเสี่ยงจากการเกิดดินพังทลายจากแรงสั่นสะเทือน
- 5.5 จัดให้มีการอบรมและทบทวนแก่ผู้ควบคุมงาน ผู้รับเหมา เกี่ยวกับการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน
- 5.6 ปรับเปลี่ยนขั้นตอนการทำงานการทำงานติดตั้งระบบสายดิน กรณีที่ต้องขุดหลุมที่มีความลึกเกิน ๒ เมตร ให้ใช้ผงลดค่ากราวด์ผสมดินเพื่อเพิ่มค่าความต้านทานของดินเพื่อลดความเสี่ยงที่ต้องให้ลูกจ้างลงไปปฏิบัติงานในหลุม

ภาพตัวอย่าง ผงลดค่ากราวด์

๖. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ

6.1 พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.๒๕๕๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและให้หมายความรวมถึง ผู้ประกอบกิจการซึ่งยอมให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการ ไม่ว่าการทำงานหรือการทำผลประโยชน์นั้นจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการนั้นหรือไม่ก็ตาม

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับความยินยอมให้ทำงานหรือทำผลประโยชน์ให้แก่หรือในสถานประกอบกิจการของนายจ้าง ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไรก็ตาม

มาตรา ๘ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจัดทำเอกสารหรือรายงานใด โดยมีการตรวจสอบหรือรับรองโดยบุคคล หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในสภาพการทำงานหรือสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่อาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย ให้นายจ้างแจ้งให้ลูกจ้างทราบถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน และแจกคู่มือให้ลูกจ้างทุกคนก่อนที่ลูกจ้างจะเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน หรือเปลี่ยนสถานที่ทำงาน

มาตรา ๑๖ ให้นายจ้างจัดให้ผู้บริหาร หัวหน้างาน และลูกจ้างทุกคนได้รับการฝึกอบรมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้บริหารจัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานได้อย่างปลอดภัย

ในกรณีที่นายจ้างรับลูกจ้างเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน เปลี่ยนสถานที่ทำงาน หรือเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ ซึ่งอาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย ให้นายจ้างจัดให้มีการฝึกอบรมลูกจ้างทุกคนก่อนการเริ่มทำงานการฝึกอบรมตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

การฝึกอบรมเป็นไปตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่องหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการฝึกอบรมผู้บริหาร หัวหน้างาน และลูกจ้าง ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๖

มาตรา 23 ให้ผู้รับเหมาขั้นต้นและผู้รับเหมาช่วงตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานมีหน้าที่ดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของลูกจ้างเช่นเดียวกับนายจ้าง

ในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้รับเหมาช่วง และมีผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไป ให้ผู้รับเหมาช่วงถัดขึ้นไปตลอดสายจนถึงผู้รับเหมาขั้นต้นที่มีลูกจ้างทำงานในสถานประกอบกิจการเดียวกัน มีหน้าที่ร่วมกันในการจัดสถานที่ทำงานให้มีสภาพการทำงานที่ปลอดภัย และมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ถูกสุขลักษณะเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ลูกจ้างทุกคน

6.2 กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับงานก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕64

ข้อ 5 นายจ้างต้องจัดให้มีผู้ควบคุมงานทำหน้าที่ตรวจความปลอดภัยในการทำงานก่อนการทำงานและขณะทำงานทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

ข้อ 25 ในบริเวณที่มีการเจาะหรือขุดรู หลุม บ่อ คู หรือสิ่งอื่นที่มีลักษณะเดียวกันนายจ้างต้องจัดให้มีปดลอกเหล็ก แผ่นเหล็ก ค้ำยัน หรืออุปกรณ์อื่นที่มีความมั่นคงแข็งแรงเพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดจากดินพังทลาย และต้องจัดให้มีการตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงเพื่อให้เกิดความปลอดภัย โดยได้รับความเห็นชอบจากวิศวกร

ข้อ ๒๘ ในกรณีที่ลูกจ้างต้องลงไปทำงานในรู หลุม บ่อ คู หรือสิ่งอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน นายจ้าง ต้องจัดให้มีมาตรการและอุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ และต้องแจ้งให้ลูกจ้างทราบถึงอันตรายที่ อาจเกิดขึ้นจากการทำงานก่อนเข้าทำงาน

6.3 กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในสถานที่ที่มีอันตรายจากการตกจากที่สูงและที่ลาดชัน จากวัสดุกระเด็น ตกหล่น และพังทลาย และจากการตกลงไปในภาชนะเก็บหรือรองรับวัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในท่อ ช่อง โพรง บ่อ หรือสถานที่อื่นใดที่อาจเกิดการ พังทลายได้ ให้นายจ้างจัดทำผนังกัน ค้ำยัน หรือใช้วิธีการอื่นใดที่สามารถป้องกันอันตรายจากการพังทลายที่ อาจเกิดขึ้นนั้นได้

๗. ผู้สอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุ

ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานเขต ๔ (อุดรธานี)

กองความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน